

marfil

RECURSOS I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

4

Llengua primària

Josep Martines (Coordinador)
Alicia Coloma
Dari Escandell
María García
Caterina Martínez

Disseny coberta: Jose Asencio

Il·lustracions: Esperança Martínez Molina

© Editorial Marfil, S.A.

© Josep Martines (Coordinador)
Alicia Coloma de Juan
Dari Escandell Maestre
María García González
Caterina Martínez de Dios

Fotomecànica, fotocomposició, impressió i enquadernació:
Artes Gráficas Alcoy, S.A.U. • Sant Eloi, 17 • 03804 ALCOI

Edita:
Editorial Marfil, S.A.
C/ Sant Eloi, 17
Tel.: 96 552 33 11 • Fax: 96 552 34 96
www.editorialmarfil.com
03804 ALCOI

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra sols es pot realitzar amb l'autorització dels seus titulars, llevat de les excepcions previstes per la llei. Si necessita fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra, s'ha d'adreçar a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org).

Producte
Ecològic

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
CURRÍCULIM ÀREA VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA.....	7
CONTINGUTS I CRITERIS D'AVUACIÓ	
4t CURS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA	11
CRITERIS D'AVUACIÓ I	
ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVUABLES	21
RECURSOS I ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES LLENGUA 4t Primària.....	29
UNITAT 0 UNA ALTRA VEGADA JUNTS!.....	32
UNITAT 1 A TAULA!.....	40
UNITAT 2 QUIN ORATGE!	66
UNITAT 3 QUANTS JOGUETS!.....	90
UNITAT 4 UNA MÀQUINA PERFECTA.....	100
UNITAT 5 UN LLOC PER A VIURE	122
UNITAT 6 EL DRAC, EL LLIBRE I LA ROSA	140
UNITAT 7 FA MOLTS ANYS!.....	150
UNITAT 8 AVENTURA A L'ILLA.....	172
ANNEX I ACTIVITATS DE REFORÇ I D'AMPLIACIÓ	193
(Material fotocopiabte)	
ANNEX II ACTIVITATS DE CONVERSA I D'ENTRETENIMENT	243
(Material fotocopiabte)	
ANNEX III AVUACIONS PER UNITATS.....	273
(Material fotocopiabte)	

PRESENTACIÓ

Benvolgudes i benvolguts mestres, els materials que teniu a les vostres mans pretenen ser una ajuda i una guia en la vostra tasca educativa. Estan pensats per als alumnes que no tenen el valencià com a llengua materna i, per tant, pretenen ajudar-vos a aconseguir que aquests alumnes facen del valencià una llengua de comunicació i un vehicle de relació amb el món que els envolta. Així mateix, són materials útils per a aquells aprenents valencianoparlants de centres amb un escàs ús vehicular del valencià en altres assignatures.

LLENGUA 4 és el títol de tot un projecte educatiu de l'editorial Tabarca-Marfil per a l'ensenyament del Valencià: Llengua i Literatura, per a 4t curs d'Educació Primària. Està format per materials didàctics adaptats i elaborats segons la nova normativa, seguint l'estructura dels 5 Blocs proposats per la LOMQUE per a l'Àrea Valencià: Llengua i Literatura.

- Bloc 1. Comunicació oral: escoltar i parlar.
- Bloc 2. Comunicació escrita: llegir.
- Bloc 3. Comunicació escrita: escriure.
- Bloc 4. Coneixement de la llengua.
- Bloc 5. Educació literària.

Aquest projecte que es completa amb LLENGUA 3, s'inspira en l'anomenat mètode comunicatiu per a l'aprenentatge de les llengües. Parteix de la idea bàsica que una llengua s'aprén en la mesura que es fa servir com a vehicle de comunicació a l'aula: aprendre a parlar, a llegir i a escriure fent servir la llengua. Això exigeix que les activitats que es proposen siguen motivadores i atractives.

En aquesta línia hem elaborat 8 unitats que tenen com a punt de partida situacions reals dels xiquets, molt actuals i atractives i que treballen d'una forma sistemàtica les estructures orals i el vocabulari de cada tema.

Els materials estan estructurats en dos volums: un llibre i un quadern d'activitats que són inseparables. El llibre se centra en la part oral de la llengua i el quadern, en l'aplicació pràctica dels continguts orals. Així, cada sessió de classe consta d'una primera part en què es mostren models orals i que es treballa amb el llibre, i una segona part en què es practica al quadern el que s'ha après.

A més de desenvolupar la competència comunicativa, en totes les unitats estan presents les competències bàsiques amb activitats –socials i artístiques– que interrelacionen totes les àrees i despleguen la creativitat dels alumnes realitzant aprenentatges i construint coneixements.

Per fer la faena més lúdica i divertida, hem introduït tres jocs que estan presents en totes les unitats: d'una banda, els alumnes hauran de descobrir el nom d'un hàmmster que fa de mascota del grup d'alumnes que protagonitzen totes les unitats; i, d'altra, per centrar l'atenció en les il·lustracions, hauran de descobrir un dibuix absurd en cadascuna d'aqueixes il·lustracions. Així mateix, hi ha, al final de cada unitat, un missatge secret que han de desxifrar, com si fos un jeroglífic, alhora que repassen l'abecedari i la correspondència dibuix-grafia (vegeu la graella de l'annex).

Aquest curs hem introduït les noves tecnologies en totes les unitats, amb enllaços a informació que amplia coneixements: ajuda els aprenents a investigar o els permet aproximar-se als continguts de manera lúdica i comunicativa.

Un aspecte remarcable és el tractament que fem en aquest llibre i, en general, en tota la sèrie de Primària, de la variació dins el model estàndard de la llengua. Al llarg de tots els materials apareixen geosinònims com ara *roig* i *vermell*, *lletuga* i *encisam*, *hui* i *avui*, *joguet* i *joguina*... o variants morfològiques com ara *llig* o *llegeix*, *afig* o *afegeix*... No és una barreja desordenada: els trobareu bé com a sinònims explícits units per la conjunció o bé usats de manera directa en contextos concrets. Es tracta de formes vives dins el mateix País Valencià i arreu de tota la llengua i convé que siguen conegudes sense que calga una reflexió metalingüística.

ESTRUCTURA DEL LLIBRE

El llibre consta de 8 unitats que s'estructuren en els apartats següents:

- **Comencem:** il·lustració que presenta una situació real i quotidiana dels alumnes i que és el punt de partida i de referència de tota la unitat. Està pensada per treballar-la de forma oral i quasi sempre ve acompanyada d'una audició.

- **Ara... a parlar:** còmic protagonitzat pels personatges que acompanyaran les alumnes i els alumnes de 4t de primària al llarg del llibre. Les converses de Guillem, el mestre, i les vivències de Janina, Neil, Saïd, etc., pretenen servir com a model i punt de partida de la pràctica oral de l'alumnat, tenint en compte els seus discursos col·loquials familiars i formals.
- **A la recerca de paraules:** aquest apartat pretén treballar d'una manera sistemàtica el vocabulari bàsic de la unitat i permet enriquir el repertori lèxic de l'alumnat mitjançant l'ús d'estratègies d'observació, gesticulació, classificació, comparació, etc., per a aclarir determinades formes, significats i usos.
- **Pensem sobre la llengua:** en aquest apartat iniciem els alumnes en la reflexió gramatical per mitjà de l'anàlisi de la producció discursiva pròpia, i ho fem aprofitant els contextos lingüístics treballats en apartats anteriors. Aquestes activitats es relacionen estretament amb el camp lexicosemàntic de la unitat. Els conceptes gramaticals s'estudien des d'un punt de vista funcional lligat, així mateix, a la construcció de frases que s'adiuen amb els textos que més tard hauran d'utilitzar en l'apartat de LLEGIM I ESCRIVIM, com a comunicadors de la llengua.
- **Sons i ortografia:** ací treballem la correspondència directa so-grafia, les normes ortogràfiques convencionals i l'ús reflexiu del codi lingüístic oral i escrit. Ho fem basant-nos en els recursos expressius bàsics de les paraules i de les frases (sonoritat, rima...) i de textos literaris populars (poemes, endevinalles, embarbusaments, refranys, tirallongues...): això permet reforçar l'adquisició de les convencions del codi escrit.
- **Llegim i escrivim:** es presenta una lectura relacionada amb el tema de la unitat. Hem posat especial atenció en el fet que siga atractiva i amena per als alumnes i que els desperte la curiositat. L'expressió escrita va més enllà de la simple traducció del codi oral a l'escrit; es planteja com un procés de construcció del text escrit, com a tasca acumulativa al final de cada unitat. Hi ha la intenció que finalitza amb un PROJECTE d'escriptura interactiva i personal que recull tot el vocabulari i les estructures gramaticals treballades a la unitat.
- **Coses que he après:** és un apartat d'autoavaluació on els alumnes responen oralment i per escrit a una sèrie d'activitats que els permet repassar el que han après i consolidar-ne els continguts.

MATERIALS

- **TARGETES DE VOCABULARI**
Cada unitat va acompanyada de 12 targetes (imatge/paraula) relacionades amb el centre d'interès treballat. Permeten reforçar el repertori lèxic dels alumnes mitjançant estratègies d'observació, d'identificació, de classificació, etc., que afavoreixen la comprensió de significats.
- **CD DE CLASSE**
Són un suport imprescindible per a aconseguir un doble objectiu: la comprensió de la llengua mitjançant diferents models lingüístics i una correcta pronúncia i entonació. Hi ha gravacions diverses: converses, cançons, exposicions, endevinalles, textos de diferents tipus, que es presten a ser escenificats.
- **LÀMINES**
Hi ha huit làmines, una per unitat, on es representa la il·lustració inicial i el vocabulari bàsic treballat.
- **JOCS LINGÜÍSTICS**
Full amb les explicacions i les solucions dels jocs lingüístics esmentats adés.
- **ACTIVITATS DE REFORÇ I D'AMPLIACIÓ**
Per tal d'abordar la diversitat de diferents ritmes d'aprenentatges a l'aula, cada unitat va acompanyada d'una sèrie d'activitats de reforç i d'ampliació.
- **ACTIVITATS DE CONVERSA I D'ENTRETENIMENT**
Són un recull d'activitats manuals presentades d'una manera lúdica que tenen com a objectiu desenvolupar la competència comunicativa alhora que realitzen tasques artístiques.
Per a cada unitat, hi ha una proposta diferent relacionada amb el camp lexicosemàntic que es treballa.
- **AVALUACIONS**
A la fi de cada unitat es proposa un model d'avaluació, dissenyat per a comprovar els avanços aconseguits per l'alumnat. Les activitats cobreixen les quatre destreses de comprensió i expressió oral i escrita.
- **GUIA DEL MESTRE**
La guia del professor proporciona tota la informació necessària per al maneig adequat del llibre. La programació del principi dona una visió general de l'estructura del llibre i de cada unitat.

CURRÍCULUM

VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

Reproduïm literalment el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'establix el currículum de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.

L'estructuració del pensament del ser humà i, en conseqüència, la construcció del coneixement, es realitza a través del llenguatge, per tant, la capacitat de comprendre i d'expressar-se resulta necessària en qualsevol procés d'aprenentatge. Ambdós capacitats s'articulen en els processos de comprensió, expressió i interacció oral, d'una banda, i de comprensió, expressió i interacció escrita, d'una altra.

L'objectiu principal de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura al llarg de l'etapa de l'Educació Primària és el desenrotllament de la competència comunicativa de l'alumnat entesa en tots els seus vessants: pragmàtica, lingüística, sociolingüística i literària. Així, d'una banda, ha d'aportar-li ferramentes i coneixements necessaris per a moure's satisfactòriament en qualsevol situació comunicativa de la vida acadèmica, familiar i social pròpia de la seua edat i, d'una altra, ha de servir com a base per a la consolidació de la competència comunicativa necessària en tots els àmbits de la vida adulta i pròpia d'estudis superiors.

Per a això, s'ha de propiciar el desenrotllament de les destreses bàsiques en l'ús de la llengua: escoltar, parlar, llegir, escriure i interactuar, de forma integrada. L'adquisició d'estes destreses comunicatives només pot aconseguir-se a través de la pràctica en la comprensió i l'expressió de distintes classes de textos i de la reflexió sobre estos, tenint present que esta no ha d'organitzar-se entorn de sabers disciplinaris estancs i descontextualitzats que prolonguen la separació entre la reflexió lingüística i l'ús de la llengua, o entre la reflexió literària i el plaer de llegir, sinó que han d'ajustar-se a la realitat canviant d'un individu que viu immers en una societat digital i que és capaç de buscar informació de manera immediata a través de les tecnologies de la informació i la comunicació. A més s'ha d'aprofitar l'ús acadèmic i social de la llengua que es realitza en la resta d'assignatures.

Els elements curriculars de Valencià: Llengua i Literatura es vinculen de manera creixent i graduada al llarg de tota l'etapa. Esta progressió també està present en l'autonomia de l'alumnat en la comprensió i l'expressió lingüística. Es pretén consolidar un procés d'adquisició acumulativa de les destreses, de manera que tot el que s'ha après en cada nivell siga necessari per a continuar el procés de consolidació d'aprenentatges en el següent, a més, l'enfocament comunicatiu permet que els aprenentatges s'articulen al voltant de l'ús social de la llengua en diferents àmbits: privats i públics, familiars, socials i escolars. Així la llengua és, al mateix temps, objecte i instrument d'aprenentatge.

L'organització en blocs de contingut no pretén jerarquitzar els aprenentatges, sinó que respon a les destreses bàsiques que ha de manejar un alumne per a ampliar progressivament la seua capacitat de comprensió, expressió i interacció oral i escrita, així com la seua educació literària.

La forma de parlar i d'escoltar d'una persona determina la percepció que els altres tenen d'ella. És per tant imprescindible dotar l'alumnat d'estratègies que afavorisquen un correcte aprenentatge d'esta dimensió oral de la competència comunicativa i que li assegure un maneig efectiu de les situacions de comunicació en els àmbits personal, social, acadèmic i professional al llarg de la seua vida. Amb el **"Bloc 1. Comunicació oral: escoltar i parlar"** es busca que l'alumnat adquireisca les habilitats necessàries per a comunicar amb precisió les seues pròpies idees, realitzar discursos cada vegada més elaborats d'acord amb una situació comunicativa, escoltar de forma activa i interpretar de manera correcta les idees dels altres. Les propostes metodològiques d'este bloc van dirigides a millorar la gestió de les relacions socials a través del diàleg en equip i a perfeccionar la planificació, l'exposició i l'argumentació dels propis discursos orals i van des de l'anàlisi de discursos i debats audiovisuals fins a l'avaluació de discursos propis i aliens, gravats i projectats. Les pràctiques orals, com ara exposicions o debats, han de formar part de l'activitat quotidiana de l'aula en totes les assignatures del currículum.

La lectura i l'escriptura són els instruments a través dels quals es posen en marxa alguns processos cognitius bàsics que ens ajuden a accedir al coneixement del món, dels altres i d'un mateix i, per tant, exercixen un paper fonamental com a ferramentes d'adquisició de nous aprenentatges al llarg de la vida.

Amb el **"Bloc 2. Comunicació escrita: llegir"** se persegueix que l'alumnat siga capaç d'entendre textos de distint grau de complexitat i de gèneres diversos. L'aprenentatge formal de la lectura, que es du a terme en les situacions d'interacció que ofereix la institució educativa tant a nivell d'aula com de centre, consistirà en l'adquisició d'estratègies que permeten el desenvolupament de la competència lectora en qualsevol disciplina, la qual implica una sèrie de processos cognitius que permeten la construcció del significat d'allò que es llig, entre els quals destaquen: localitzar i obtenir informació rellevant, realitzar inferències directes, és a dir, deduir informació nova i idees no expressament indicades en el text però sí clarament implícites, analitzar, interpretar i avaluar tant el contingut del text com la seua forma i estructura. L'ensenyament de la lectura és un procés llarg i més complex actualment, que no conclou amb l'assimilació de les convencions del codi escrit, sinó que és permanent i en progressió ascendent de qualsevol tipus de textos i en tot tipus de suports, ja siguen impresos o digitals. Comprendre un text implica posar en marxa una sèrie d'estratègies de lectura que han de practicar-se en l'aula i projectar-se en totes les esferes de la vida i en tot tipus de lectura: llegir per a obtenir informació, llegir per a incrementar el coneixement de la llengua, llegir per plaer, etc. Moltes de les accions que es desenvolupen entorn de la competència lectora es poden canalitzar a través del pla de lectura del centre, el qual és una línia de treball que comprén objectius, metodologies i estratègies per a promoure el foment de la lectura i la millora de la competència lectora en totes les àrees curriculars i que afavorix, així mateix, l'adquisició de competències clau. La participació de l'alumnat en accions del pla de lectura, especialment les referents a dinamització i animació lectores, suposarà un desenvolupament progressiu de la seua autonomia a l'hora de construir la seua geografia lectora, la qual cosa afavorirà la seua construcció personal. En este bloc també s'incidix en l'ús, inicialment guiat i posteriorment autònom, de les biblioteques d'aula i de centre com a part del procés que permet a l'alumnat aconseguir independència en el maneig dels recursos documentals que ofereixen les biblioteques municipals i públiques, tant per a satisfer les seues necessitats d'aprenentatge i formatives, com les més personals respecte a la lectura per entreteniment. La possibilitat que al finalitzar l'educació primària l'alumnat s'inicie, de manera dirigida, en l'ús de biblioteques virtuals, suposa un pas fonamental en l'adquisició de les competències clau necessàries perquè sàpia moure's en la societat de la informació i del coneixement que ens caracteritza.

Amb el **"Bloc 3. Comunicació escrita: escriure"** se prepara l'alumnat perquè reconstruísca les idees explícites i implícites d'un text a fi d'elaborar el seu pensament crític i creatiu, també s'ha d'aconseguir que l'alumnat construísca els seus textos i integre coneixements obtinguts de diferents fonts i en suports diversos. En ambdós casos s'han d'activar estratègies específiques de tractament de la informació, a més l'ensenyament dels processos d'escriptura, presents en totes les assignatures, pretén aconseguir que l'alumne en prenga consciència com un procediment estructurat en quatre parts: planificació de l'escrit, redacció a partir d'esborranys d'escriptura, revisió d'esborranys i, finalment, elaboració del producte final.

Tots els sers humans posseïm una capacitat innata per a comunicar-nos a través d'elements verbals o extra verbals que ens permeten interactuar amb el món que ens rodeja, amb formes cada vegada més complexes. El **"Bloc 4. Coneixement de la llengua"** respon a la necessitat de reflexió sobre els mecanismes lingüístics que regulen la comunicació i s'allunya de la pretensió d'utilitzar els coneixements lingüístics com un fi en si mateixos per a tornar-los la seua funcionalitat original: servir de base per a l'ús correcte de la llengua. El coneixement de la llengua dins de l'aula d'Educació Primària es planteja com l'aprenentatge progressiu i aplicat a l'ús de les habilitats lingüístiques, així com la construcció de competències en els usos discursius del llenguatge a partir del coneixement i la reflexió necessaris per a apropiat-se de les regles gramaticals i ortogràfiques, imprescindibles, per a parlar, llegir i escriure correctament en totes les esferes de la vida. Este coneixement progressiu es produïx quan l'alumne percep l'ús de diferents formes lingüístiques per a diverses funcions i quan analitza les seues produccions i les dels que el rodegen per a comprendre-les, avaluar-les i, si és el cas, corregir-les.

Els continguts s'estructuren al voltant de quatre eixos fonamentals: el primer és l'observació reflexiva de la paraula, el seu ús i els seus valors significatius i expressius dins d'un discurs, d'un text i d'una oració; el segon se

centra en les relacions gramaticals que s'establixen entre les paraules i els grups de paraules dins del text; el tercer aprofundix en les relacions textuais que fonamenten el discurs; i el quart se centra en les varietats lingüístiques de la llengua. La reflexió metalingüística està integrada en l'activitat verbal i en tots els nivells (discursiu, textual i oracional) i intervé en els processos d'aprenentatge de la llengua oral i la llengua escrita a través de les diferents fases de producció (planificació, textualització i revisió), la qual cosa aportarà a l'alumnat els mecanismes necessaris per al coneixement actiu i autònom de la seua llengua al llarg de la vida.

Este bloc té un caràcter transversal a les destreses lingüístiques arreplegades en els blocs anteriors. Per esta raó s'ha optat per incloure en este apartat els elements curriculars relacionats amb les habilitats d'autoregulació, la planificació de tasques i l'aprenentatge cooperatiu, així com aquells relacionats amb la interacció en mitjans digitals.

El **"Bloc 5. Educació Literària"** assumix l'objectiu de fer de l'alumnat lectors implicats en un procés de formació lectora que continue al llarg de tota la vida. Per a això és necessari alternar la lectura, comprensió i interpretació d'obres literàries pròximes als seus gustos personals i a la seua maduresa cognitiva amb la de textos literaris que aporten el coneixement bàsic sobre algunes obres representatives de la nostra literatura i de la literatura universal.

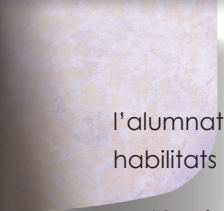
La reflexió literària a través de la lectura, comprensió i interpretació de textos significatius afavorix el coneixement de les possibilitats expressives de la llengua, desenrotlla la capacitat crítica i creativa de l'alumnat, li dóna accés al coneixement d'altres èpoques i cultures i l'enfronta a situacions que enriqueixen la seua experiència del món i afavorixen el coneixement d'un mateix.

La informació i la interpretació de textos o obres no és unidireccional de professor a alumne, sinó que és este últim el que ha d'adquirir, amb autonomia progressiva, amb l'ajuda de models i la guia dels adults, els recursos personals propis d'un lector actiu, capaç de veure en l'obra literària una finestra oberta a la realitat i a la fantasia i un espill en què prendre consciència de si mateix i del món que l'envolta. De la mateixa manera, eixa presa de consciència del món i d'un mateix es veu afavorida per l'activitat lúdica i creativa de l'alumnat en la producció de textos personals d'intenció literària.

En tots els blocs i durant tota l'etapa, l'avaluació s'aplica tant al producte final, elaborat de forma individual o en equip cooperatiu, com al procés. S'avalua i s'ensenya a avaluar els processos de comprensió, expressió i interacció oral i escrita a partir de les produccions de l'alumnat amb l'objectiu de fer explícites les carències i el progrés de l'alumnat i que este, al seu torn, siga capaç de reconèixer les seues dificultats per a millorar-les; la integració de les tecnologies en l'aula ha d'afavorir el plantejament integral d'estes estratègies. A més l'alumnat, necessita adquirir els mecanismes que li permeten diferenciar i utilitzar els diferents gèneres discursius apropiats a cada context (familiar, personal, acadèmic, social) en totes les assignatures del currículum. D'altra banda, la revisió en equip cooperatiu ha d'introduir-se com a pràctica habitual en estos casos per a afavorir l'aprenentatge autònom, ja que el diàleg es configura com el mitjà a través del qual es fixen els coneixements.

Des del punt de vista metodològic l'organització dels elements curriculars de l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura es basa en el tractament integrat de les llengües del currículum que respon a la concepció plurilingüe del sistema educatiu valencià en què conviuen dos llengües cooficials amb, almenys, una llengua estrangera i totes estes són alhora objecte i instrument d'aprenentatge. En la presentació dels elements curriculars de Llengua Castellana i Literatura s'ha optat pel plantejament d'uns criteris d'avaluació comuna a les dos llengües cooficials com a mitjà per a aconseguir-ne el domini al final de l'etapa. Es relacionen els continguts comuns a les dos llengües, que es poden desenrotllar i avaluar indistintament des de qualsevol d'estes, i els continguts que es consideren específics de cada una. Esta presentació ajuda a planificar l'elaboració de tasques i estratègies d'aprenentatge que permeten realitzar transferències lingüístiques i previndre o corregir les interferències en funció de quina siga la L1 o la L2 del centre, segons la definició que figure en el seu projecte lingüístic. A més s'ha de tindre en compte que una gran part dels continguts comuns són fàcilment transferibles a la llengua o llengües estrangeres una vegada que s'ha consolidat el codi oral o escrit.

D'altra banda, convé plantejar les activitats d'aprenentatge partint d'un enfocament comunicatiu i situar-les en contextos i situacions variats que incloguen interaccions i faciliten la participació i implicació de

l'alumnat, de manera que este adopte diferents rols i mantinga un paper actiu i progressivament autònom. Les habilitats i estratègies apreses es podran aplicar a situacions semblants de la vida real.

L'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura és bàsica per a l'adquisició de la competència lingüística, a més, les possibilitats de comunicació que plantegen les TIC estan presents en elements curriculars de tots els blocs (obtenció, tractament i comunicació de la informació), per tant, per mitjà de l'aprenentatge de la llengua es contribuïx a l'adquisició de la competència digital. D'altra banda, les diferents destreses comunicatives s'apliquen a l'obtenció, tractament i comunicació de la informació en diferents àmbits, però especialment en l'escolar, amb la qual cosa l'assignatura de Valencià: Llengua i Literatura contribuïx en gran manera a la competència d'aprendre a aprendre, mentres que el plantejament d'elaboració de productes lingüístics i literaris, de manera individual o cooperativa, la situa clarament en el pla de les competències socials i cíviques i permet que s'estimule el sentit d'iniciativa i l'esperit emprenedor. Finalment, l'estudi de les diverses varietats de la llengua i de les llengües parlades a Espanya i el coneixement de la pròpia literatura i de la literatura universal contribuïxen al desenrotllament de la consciència i les expressions culturals.

En resum, l'eix del currículum d'esta assignatura persegueix la millora de la competència comunicativa de l'alumnat de manera que siga capaç d'interactuar satisfactòriament en tots els àmbits que formen o formaran part de la seua vida. Açò exigix una reflexió sobre el codi lingüístic propi i els mecanismes d'usos orals i escrits de cada llengua, les estratègies de comunicació comuna –i per tant transferibles– a totes les llengües que utilitzen o poden utilitzar, i la capacitat d'interpretar i valorar el món i de formar les seues pròpies opinions a través de la lectura crítica de les obres literàries més importants de tots els temps.

CONTINGUTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ

4t CURS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Bloc 1. Comunicació oral: escoltar i parlar

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ✕ Estratègies i normes d'interacció oral apreses: escoltar atentament, respectar les intervencions, els sentiments i les experiències dels altres, posar-se en el seu lloc. Formulació d'hipòtesis sobre contingut i context, i sobre significats a partir de l'anàlisi d'elements significatius, lingüístics i paralingüístics (modulació i to de la veu, gestualitat, llenguatge corporal i postural).
- ✕ Reconeixement de situacions que afavorixen o impedeixen la comunicació.
- ✕ Utilització d'elements del llenguatge no verbal com a complement a la comunicació (moviments, expressió facial, gestos, etc.) i del verbal (pauses, to, etc.) per a emfatitzar el contingut del discurs.
- ✕ Utilització d'estratègies de comprensió dels missatges orals: distinció entre sentit literal, inferencial i estètic. Formulació d'hipòtesis sobre contingut i context, i sobre significats a partir de l'anàlisi d'elements significatius, lingüístics i paralingüístics (modulació i to de la veu, gestualitat, llenguatge corporal i postural).
- ✕ Estructura de l'enquesta.
- ✕ Planificació de l'expressió oral. Suport gràfic.
- ✕ Recursos de l'expressió oral: pronunciació, entonació, ritme. Expressió facial, moviments, to de veu. Mirar els interlocutors.
- ✕ Importància de la millora en expressió oral.
- ✕ Ús de les diferents estratègies de memòria visual i auditiva.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✕ Situacions de comunicació, dirigides o espontànies: diàlegs, conversacions i col·loquis sobre temes escolars.
- ✕ Organització lògica del discurs.
- ✕ Identificació, interpretació i diferenciació de missatges verbals i no verbals.
- ✕ Comprensió, interpretació i valoració de textos orals literaris o no literaris amb finalitat didàctica o d'ús quotidià.
- ✕ Reconeixement d'idees principals, secundàries i detalls rellevants.
- ✕ Informació personal, familiar i de l'entorn pròxim. Compres, indicacions de lloc o adreces.
- ✕ Expressió i producció de textos orals literaris i no literaris: narratius: relatar esdeveniments, anècdotes, acudits, reconstruir poemes en forma de contes, etc.; descriptius: descripcions detallades de personatges, paisatges, imatges, etc.; expositius: enquestes i entrevistes, definició de conceptes, exposicions, presentacions orals; instructius: regles de jocs, instruccions per a realitzar treballs, resoldre problemes, realitzar un experiment, etc.; argumentatius: discussions, expressió coherent d'opinions personals; predictius: formulació d'hipòtesis, anuncis, recomanacions, etc.
- ✕ Descripció física i descripció detallada. Orde lògic i espacial.
- ✕ Identificació de l'ús d'expressions i valoracions de caràcter sexista, evitar el seu ús en les nostres produccions.

- ✗ Selecció raonada de les produccions a incloure en el Portfolio.
- ✗ Memorització de poemes, tirallongues, endevinalles, refranys i altres textos orals amb diferent finalitat (lúdica, d'aprenentatge, etc.).
- ✗ Reproducció de contes i altres textos breus i senzills escoltats en diferents formats.
- ✗ Identificació i classificació dels mitjans de comunicació social: ràdio, cine, publicitat, televisió, Internet, etc.
- ✗ Comprensió de textos orals procedents de la ràdio, de la televisió o d'Internet com a instrument d'aprenentatge i d'accés a informacions sobre fets i esdeveniments pròxims a la seua experiència i que resulten significatius en el seu entorn.
- ✗ Expressió d'opinió.
- ✗ Producció de textos orals propis dels mitjans de comunicació social, amb especial incidència en la notícia i l'anunci publicitari, per mitjà de simulació, oferint i compartint informació.

CRITERIS D'AVUACIÓ

BL1.1. *Participar en col·loquis sobre temes escolars, conversacions, entrevistes i diàlegs per a resoldre conflictes escoltant amb atenció, posar-se en el lloc de l'altre, respectar el contingut del discurs de l'interlocutor i expressar les seues idees i opinions de manera ordenada.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL1.2. *Reconéixer les idees principals, secundàries i algunes dades específiques de la informació verbal i no verbal de textos orals de l'àmbit escolar i social, expressar la seua opinió sobre el contingut del missatge.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL1.3. *Produir, de forma guiada, textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, respectar l'estructura d'estos i utilitzar el vocabulari, l'entonació, la dicció i els recursos no verbals correctament, a més d'un llenguatge respectuós.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL1.4. *Memoritzar i reproduir, de forma guiada, textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, prèviament escoltats o llegits en diferents formats, aplicar amb creativitat les estratègies d'expressió oral adequades.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL1.5. *Interpretar textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu, expressar la seua opinió sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor, imitar, per mitjà de simulació i amb ajuda de guies, les estructures i el llenguatge propis d'estos textos.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competències socials i cíviques.

Bloc 2. Comunicació escrita: llegir

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ✕ Estudi i anàlisi dels elements bàsics de textos narratius (distinció entre introducció, nuc i desenllaç).
- ✕ Estudi dels elements bàsics dels textos descriptius (esquema de contingut) i expositius (distinció entre exemples i definicions) i introducció a l'estudi dels argumentatius (plantejament d'un problema o assumpte i els seus arguments amb la intenció de convèncer).
- ✕ Estudi i anàlisi de textos multimodals, interpretant el missatge a partir de la confluència de textos, imatges, gràfics, etc.
- ✕ Introducció a l'estudi dels elements bàsics de textos periodístics (titulars, entradeta i peu de fotos).
- ✕ Introducció a l'estudi dels elements bàsics de textos il·lustrats, d'àlbums i contes infantils (associació de la informació que aporten les il·lustracions amb el contingut del text i seqüenciació de la història).
- ✕ Ús d'estratègies per a la comprensió lectora: abans de la lectura anticipant hipòtesi a través d'informació paratextual (context) i analitzar l'estructura del text i la seua tipologia; durant la lectura reformular hipòtesi, relacionar els coneixements previs (tema, conceptes bàsics, vocabulari, etc.) amb la informació nova que aporta el text, associar la informació que ofereixen les il·lustracions amb el contingut del text, realitzar inferències i interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos; i després de la lectura (destacar idees principals i secundàries i localitzar informació específica que done resposta a preguntes determinades).
- ✕ Selecció de lectures personals pròximes als seus interessos de forma autònoma com a font de gaudi.
- ✕ Busca, localització dirigida i lectura d'informació en distints tipus de textos i fonts documentals (enciclopèdies, diccionaris, llibres de divulgació, revistes, etc.) per a ampliar coneixements i aplicar-los en treballs personals.
- ✕ Utilització dirigida de ferramentes de busca i visualització digital en dispositius de les TIC per a localitzar i tractar la informació de manera responsable, fent ús de webs d'acord amb la seua edat (enciclopèdies, diccionaris i repositoris en línia).
- ✕ Utilització de manera autònoma de les biblioteques d'aula i centre, i iniciació en l'ús de les municipals i públiques, per a obtenir informació i seleccionar lectures personals, fent ús dels seus diferents espais funcionals.
- ✕ Coneixement i respecte de les normes de funcionament de les biblioteques per a un ús responsable d'estes.
- ✕ Participació en diferents accions previstes en el pla lector del centre referides a la comprensió i la dinamització lectora (apadrinament lector, clubs de lectura, etc.).

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✕ Lectura de diferents tipus de textos continus i discontinus, en distints suports (impresos, digitals i multimodals) tant de l'àmbit escolar com del social: (reglaments senzills; notícies en periòdics, revistes i webs infantils; diaris, cartes i correus electrònics, mapes, plans i gràfics, cançons etc.).
- ✕ Lectura en veu alta amb pronunciació correcta i entonació i ritme adequats, en funció dels signes de puntuació.
- ✕ Aplicació dels elements bàsics dels textos narratius, descriptius i expositius a la comprensió i interpretació d'estos.

CRITERIS D'AVUACIÓ

BL2.1. *Llegir, de forma guiada, adequant-se al format i a l'estructura textual, textos de l'àmbit escolar i social i triar les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge segons els seus gustos i preferències.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL2.2. *Interpretar, amb les orientacions de l'adult i l'ajuda dels seus companys a través del diàleg i la reflexió, textos de l'àmbit escolar i social anticipant i comprovant hipòtesi a través d'elements de format i de capítols i índexs, destacar idees principals i secundàries, localitzar informació específica que done resposta a preguntes plantejades, realitzar inferències i expressar la seua opinió sobre el contingut.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL2.3. *Llegir en mitjans digitals per a buscar, seleccionar i emmagatzemar informació de forma responsable i reconèixer que pot no ser fiable, amb les orientacions de l'adult i l'ajuda dels seus companys, i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.

BL2.4. *Utilitzar de manera autònoma les biblioteques d'aula i de centre i de forma guiada les biblioteques de l'entorn social pròxim per a buscar informació i seleccionar lectures personals i reconèixer i utilitzar de forma responsable els seus espais, respectant les normes de funcionament*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL2.5. *Participar de forma responsable en accions del pla lector del centre, com a apadrinaments lectors, clubs de lectura, etc. per a millorar la seua competència lectora, refermar l'hàbit lector i col·laborar, amb supervisió, en el desenrotllament d'algunes activitats.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.
- Consciència i expressions culturals.

Bloc 3. Comunicació escrita: escriure

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ✗ Coneixement i ús guiat dels elements bàsics de textos (suport textual, silueta, variacions tipogràfiques, presència d'il·lustracions, etc.) de l'àmbit escolar i social, com a notícies i articles d'opinió per a webs infantils o escolars, diaris, cartes, correus electrònics, textos explicatius de mapes, plans, gràfics, etc.
- ✗ Ús en les produccions escrites d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- ✗ Planificació: inclusió dels recursos lingüístics més adequats per a escriure textos narratius, descriptius, explicatius, predictius i argumentatius.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✗ Escriptura i reescriptura, individual o col·lectiva, de textos de l'àmbit escolar o social amb diferents intencions.
- ✗ Ús del llenguatge no verbal en les produccions escrites.
- ✗ Aplicació de les normes ortogràfiques tant en les produccions escrites pròpies com en dictats, entre altres tècniques, a fi de consolidar les normes gramaticals i ortogràfiques.
- ✗ Ús d'un vocabulari adequat al nivell educatiu.
- ✗ Redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per a millorar-lo amb ajuda de guies (instruccions verbals) i dels companys.
- ✗ Reescriptura del producte final.
- ✗ Participació activa i guiada en l'avaluació, autoavaluació i coavaluació de produccions escrites, tant pròpies com d'altres, i contrastar amb la consulta de models.
- ✗ Redacció de textos narratius amb distinció entre plantejament, nus i desenllaç.
- ✗ Redacció de textos descriptius, seguint un esquema clar de contingut, i explicatius, distingint clarament entre definicions i exemples.
- ✗ Redacció, de forma guiada, de textos predictius, acompanyats o no de suports gràfics i visuals.
- ✗ Redacció, seguint models, de textos argumentatius, amb plantejament d'un problema o tesi i els seus arguments.
- ✗ Respecte per les llicències d'ús, modificació i distribució de continguts generats per altres.
- ✗ Resum i presentació de la informació per mitjà d'un text utilitzant els connectors i el vocabulari conceptual de forma adequada al nivell educatiu, i posar especial atenció en els estils de lletra, títols, puntuació i ortografia correcta.
- ✗ Organització i representació del text de forma creativa utilitzant ferramentes d'edició de continguts digitals que permeten incloure text amb format caràcter (font, grandària, negreta, subratllat, cursiva, etc.), i la manipulació bàsica d'imatges (translació, rotació i escalat).
- ✗ Emmagatzematge de la informació digital seguint un esquema d'organització senzill (arbre de carpetes i dispositius d'emmagatzematge extern).
- ✗ Selecció raonada de les produccions a incloure en el Portfolio.
- ✗ Memorització comprensiva de la informació degudament organitzada.

CRITERIS D'AVUACIÓ

BL3.1. Planificar i escriure, de forma reflexiva i dialogada, amb ajuda de guies i la col·laboració dels seus companys, textos dels gèneres més habituals del nivell educatiu, redactar l'esborrany, mantindre la seua estructura, amb un vocabulari apropiat i utilitzar els recursos lingüístics amb creativitat i sentit estètic.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL3.2. Realitzar, per mitjà de procediments guiats, el procés de revisió de textos escrits, detectar errors amb ajuda de guies i resoldre els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada, per a millorar el producte final i presentarlo cuidant-ne els aspectes formals i respectar les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL3.3. Utilitzar, de forma guiada, l'escriptura per a organitzar la informació obtinguda durant l'escolta activa o la lectura reflexiva, i reconèixer que pot no ser fiable, per mitjà de taules, quadros sinòptics, gràfics o ferramentes senzilles d'edició de continguts digitals, per a utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge o per a comunicar conclusions utilitzant diversos recursos de forma responsable.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.
- Competència digital.

Bloc 4. Coneixement de la llengua

CONTINGUTS COMUNS AMB LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

- ✕ Selecció de les definicions donades en el diccionari segons el context de les paraules.
- ✕ Diferents classes de diccionaris.
- ✕ Normes d'ús del diccionari per a buscar qualsevol classe de paraula.
- ✕ Diferenciació del substantiu i del verb dins de l'oració.
- ✕ Diferenciació entre oració, paràgraf i text.
- ✕ Associació de les diferents llengües d'Espanya amb les corresponents comunitats autònomes.
- ✕ Identificació de les principals característiques de les llengües d'Espanya.
- ✕ Interés per conèixer i per tindre competència en els dos idiomes cooficials de la Comunitat Valenciana.
- ✕ Consciència de les variants lingüístiques de les diferents llengües presents en el context social i escolar.
- ✕ Actitud positiva davant dels usos de les llengües, i evitar qualsevol acte de discriminació.
- ✕ Constància i hàbits de treball. Capacitat de concentració. Adaptar-se als canvis. Resiliència, superar obstacles i fracassos. Aplicació d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu i per projectes. Busca d'orientació o ajuda quan la necessita de forma precisa. Esforç, força de voluntat.
- ✕ Planificació i organització de projectes individuals o col·lectius.
- ✕ Organització i gestió d'un projecte. Selecció de la informació tècnica i els materials. Avaluació del projecte i el producte amb ajuda de guies. Millora del producte i del procés després de l'avaluació.
- ✕ Desenrotllament de projectes en equip, transformació d'idees en accions, complint la seua part del treball en tasques que impliquen diversos companys. Ajuda, confluència, treball amb tots, acceptació de tots.
- ✕ Control de l'expressió de sentiments i emocions en conflictes.
- ✕ Enviament i recepció de continguts digitals per mitjà de ferramentes comunes amb dispositius de les TIC que ho permeten amb l'objecte de compartir informació.
- ✕ Gestió i protecció de la identitat digital. Consciència de la necessitat de protegir la seua privacitat i la dels altres.
- ✕ Bones formes de conducta: guarda el torn de paraula, es dirigix al receptor amb respecte, pondera el seu temps de parla, cuida la seua privacitat i intimitat, etc.
- ✕ Maneres de previndre i denunciar les males formes de conducta com el ciberassetjament o la discriminació per gènere o cultura.
- ✕ Responsabilitat de protegir els altres contra els perills en la comunicació a través de les TIC.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✕ Classificació i característiques generals de cada classe de nom.
- ✕ Adjectius determinatius: exclamatius.
- ✕ Concordança de gènere i nombre (substantius col·lectius, paraules invariables, homònims, irregularitats en la concordança entre masculí i femení).
- ✕ Concordança de nombre i persones dels verbs, noms i pronoms personals.
- ✕ Identificació de diftongs i hiats en les paraules.
- ✕ Regles bàsiques d'accentuació.
- ✕ Conjugació del mode indicatiu de verbs regulars.

- ✗ Formes impersonals dels verbs: gerundi i participi.
- ✗ Regles per a la formació de comparatius i superlatius.
- ✗ Relació de les desinències verbals amb la conjugació: mode, temps, nombre i persona.
- ✗ Separació de les formes verbals en arrel i desinència.
- ✗ Ús de sigles.
- ✗ Concordança de nombre i persona en els verbs, noms i pronoms personals en l'oració.
- ✗ Tipus d'oracions: exhortatives i dubitatives.
- ✗ Exposició d'idees i opinions per mitjà de les ferramentes de comunicació més comuna amb dispositius de les TIC (correu electrònic, xat, videoconferència, missatgeria instantània, telefonia, etc.).
- ✗ Reconeixement del valencià com a element fonamental de la nostra.

CRITERIS D'AVUACIÓ

BL4.1. *Aplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu adquirits per mitjà d'un procés de reflexió individual i col·lectiva, per a interpretar, elaborar i revisar textos, detectar errors i resoldre els seus dubtes amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL4.2. *Utilitzar, amb supervisió, diferents tipus de diccionaris en línia i impresos (diccionaris d'homònims i temàtics), per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competència aprendre a aprendre.

BL4.3. *Reconèixer la concordança dels elements constitutius de l'oració per a construir oracions simples adequades al nivell, detectar errors i resoldre els seus dubtes per mitjà d'un procés guiat de reflexió individual i col·lectiva.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència aprendre a aprendre.

BL4.4. *Diferenciar les característiques geogràfiques de les llengües d'Espanya per a reconèixer-les en produccions orals i escrites, pròpies i alienes, tant dins com fora de l'àmbit escolar*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.

BL4.5. *Seguir instruccions de tasques d'aprenentatge mantenint l'atenció mentres les realitza adaptar-se als canvis sense desanimar-se davant de les dificultats, demanar ajuda si en necessita.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL4.6. Planificar la realització d'un producte o una tasca proposant un pla ordenat d'accions, seleccionar els materials i avaluar el procés i la qualitat del resultat amb ajuda de guies per a l'observació.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL4.7. Participar en equips de treball realitzant la part de tasca que li correspon per a aconseguir metes comunes, acceptar el seu rol, fer aportacions i ajudar els altres membres del grup, expressar les seues emocions davant dels conflictes de forma respectuosa i utilitzar el diàleg igualitari.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competències socials i cíviques.
- Competència aprendre a aprendre.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL4.8. Interactuar i compartir amb supervisió continguts digitals a través de les ferramentes de comunicació més comuna amb dispositius de les TIC, aplicar bones formes de conducta, utilitzar un llenguatge no discriminatori i previndre, denunciar i protegir els altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competències socials i cíviques.

Bloc 5. Educació Literària

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- ✗ Identificació del narrador, els personatges i les referències, explícites o implícites, a l'espai i al temps en novel·les o fragments de novel·les.
- ✗ Mesura de versos, distinció entre art major i menor i identificació de fenòmens de contacte fonètic entre paraules i dins de les paraules.
- ✗ Distinció entre diàleg i acotacions, identificació de la utilitat d'estes i del valor unitari d'actes i escenes. Identificació de l'espai i del temps en què transcorre l'acció sempre que aparega explícit en les acotacions.
- ✗ La metàfora i l'al·literació.
- ✗ Identificació de recursos retòrics com a metàfores i al·literacions en textos literaris orals i escrits de l'àmbit escolar.
- ✗ Escolta activa i lectura autònoma, en l'aula, d'obres o fragments d'obres de la literatura universal, adaptades a l'edat, per a obtenir informació sobre elements com el medi ambient, la climatologia, la geografia o la història, entre altres, de l'entorn més pròxim i d'altres països i civilitzacions.
- ✗ Registre amb supervisió de la informació obtinguda per a utilitzar-la posteriorment amb finalitat acadèmica.
- ✗ Elaboració guiada i col·laborativa d'obres teatrals que tracten temes del seu interès, amb unitat d'espai i temps i amb creativitat i recursos retòrics adequats a l'edat.
- ✗ Escripura de poemes que tracten temes del seu interès i ús de recursos retòrics i mètrics adequats al nivell educatiu.

- ✗ Ús de les TIC de manera guiada per a realitzar les distintes fases de la creació textual.
- ✗ Selecció raonada de les produccions a incloure en el Portfólio.
- ✗ Dramatització de textos literaris i no literaris adequats al nivell educatiu, com a anuncis, conversacions, etc., sobre temes d'interés per a l'alumnat.
- ✗ Representació i dramatització de xicotetes escenes teatrals en grup partint de models, amb sentit estètic i creativitat.
- ✗ Identificació de les possibilitats expressives lingüístiques i no lingüístiques (cos, moviment, veu) així com les característiques formals dels textos en representacions teatrals.
- ✗ Autoavaluació de les dramatitzacions pròpies i coavaluació de les dramatitzacions dels companys, per mitjà de criteris i indicadors prèviament establits.

CRITERIS D'AVUACIÓ

BL5.1. *Identificar, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements que caracteritzen les novel·les, poesies, cançons i obres teatrals i alguns recursos retòrics quan apareixen en textos literaris, mentres participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Consciència i expressions culturals.

BL5.2. *Buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació de fonts diverses sobre la pròpia tradició cultural a través de la lectura o audició reflexiva dels textos literaris, dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, amb orientacions de l'adult i l'ajuda dels seus companys, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, i reconèixer que la informació pot ser no fiable.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència digital.
- Competència aprendre a aprendre.
- Consciència i expressions culturals.

BL5.3. *Escriure de forma col·laborativa, seguint guies i models i amb sentit estètic i creativitat, relats breus, poemes i obres de teatre senzilles que tracten temes del seu interès, utilitzar recursos retòrics i mètrics adequats al nivell educatiu.*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Consciència i expressions culturals.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

BL5.4. *Participar en produccions col·lectives realitzant dramatitzacions de textos literaris i no literaris adequats al nivell i representacions teatrals, aplicant amb sentit estètic i creativitat les estratègies de comunicació oral i les tècniques expressives i teatrals apreses*

COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competències socials i cíviques.
- Consciència i expressions culturals.
- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

CRITERIS D'AVUACIÓ I ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE AVALUABLES

Bloc 1: COMUNICACIÓ ORAL: PARLAR I ESCOLTAR

BL1.1. Participar en debats, col·loquis i exposicions sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència, adoptant diferents rols i utilitzar el diàleg per a resoldre conflictes interpersonals, escoltant activament, incorporant les intervencions dels altres i respectant els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor, exposant de forma organitzada el seu discurs i utilitzant un llenguatge no discriminatori.

BL1.1.1. Participa en situacions de comunicació oral respectant el torn de paraula i les normes i fórmules de cortesia utilitzant un llenguatge no discriminatori.

BL1.1.2. Participa en conversacions i en diàlegs per a resoldre conflictes interpersonals, escoltant activament, posant-se en el lloc de l'altre i identificant i respectant els sentiments i el contingut del discurs de l'interlocutor.

BL1.1.3. Participa en assemblees, entrevistes, exposicions, debats i col·loquis sobre temes pròxims a la seua experiència adoptant diferents rols, mantenint el tema, incorporant les intervencions dels altres i exposant i reformulant de forma organitzada les seues opinions.

BL1.2. Identificar tipologies textuais, realitzar inferències interpretant sentits figurats i significats no explícits i deduir el significat de paraules pel context de la informació verbal i no verbal de textos orals de l'àmbit escolar i social, exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.

BL1.2.1. Identifica, en textos orals, el tema, el destinatari, el propòsit del missatge i la intenció de l'emissor.

BL1.2.2. Reconeix, en textos orals, les idees principals i secundàries i algunes dades específiques del contingut de la comunicació.

BL1.2.3. Realitza inferències i interpreta sentits figurats i significats no explícits i dedueix el significat de paraules pel context en situacions de comunicació oral.

BL1.2.4. Identifica les distintes tipologies dels gèneres textuais orals que escolta: descriptives, narratives, expositives, instructives, argumentatives, predictives, etc.

BL1.2.5. Exposar les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor en situacions de comunicació oral.

BL1.3. Produir, amb supervisió, textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, elaborant un guió previ, adequant el discurs a la situació comunicativa, utilitzant una estructura coherent, un vocabulari, dicció i recursos no verbals correctes, a més d'un llenguatge no discriminatori.

BL1.3.1. Produïx amb supervisió textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu seleccionant el propòsit comunicatiu segons tipus de text: descripció, narració, informació, exposició, instrucció, argumentació, etc., elaborant un guió previ.

BL1.3.2. En debats i col·loquis utilitza un llenguatge formal sense expressions vulgars o col·loquials i la terminologia específica del tema. BL1.3.3. En conversacions i diàlegs adapta el llenguatge a la situació de comunicació i a les característiques personals i socioculturals del seu interlocutor i utilitza en tot moment un llenguatge no discriminatori.

BL1.3.4. En la producció de textos orals, organitza la informació seguint l'orde lògic de l'estructura textual utilitzant adequadament temps verbals, enllaços i marcadors textuais.

BL1.3.5. En la producció de textos orals, transmet les idees de forma completa, progressiva i ordenada, mantenint el tema, proporcionant exemples adequats i evitant repeticions, detalls o anècdotes irrelevantes.

BL1.3.6. Controla l'entonació i la dicció i recolza el discurs amb gestos adequats i expressius.

BL1.4. Memoritzar i reproduir, individualment i en grup, textos literaris i no literaris adequats al nivell i pròxims als seus gustos i interessos, prèviament escoltats o llegits en diferents formats, aplicant, amb creativitat, les estratègies d'expressió oral adequades.

BL1.4.1. Memoritza textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu prèviament escoltats o llegits en diferents formats.

BL1.4.2. Reprodueix, amb supervisió, textos orals dels gèneres més habituals del nivell educatiu, prèviament escoltats o llegits en diferents formats, aplicant amb creativitat les estratègies d'expressió oral del nivell educatiu.

BL1.5. Interpretar textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu, exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor, i imitar, amb supervisió, l'estructura i el llenguatge propi d'estos textos a fi d'oferir informació i opinió sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència.

BL1.5.1. Interpreta textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació utilitzant les estratègies de comprensió oral del nivell educatiu exposant les seues conclusions personals sobre el contingut del missatge i la intenció de l'emissor.

BL1.5.2. Imita, amb supervisió, l'estructura i el llenguatge propi de textos orals de l'àmbit escolar i social procedents dels mitjans de comunicació a fi d'oferir informació i opinió sobre temes d'actualitat social pròxims a la seua experiència.

Bloc 2: COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR

BL2.1. Llegir per iniciativa pròpia, adequant-se al format i a l'estructura textual, textos de l'àmbit escolar i social i triar les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge, segons les seues preferències i interessos, donant raons de les seues eleccions.

BL2.1.1. Llig en veu alta amb pronunciació correcta i entonació i ritme correctes, adequant-se al format i a l'estructura textual.

BL2.1.2. Llig per iniciativa pròpia, textos de l'àmbit escolar i social per a gaudi personal i com a suport a les tasques d'aprenentatge.

BL2.1.3. Tria les seues lectures personals i de suport a les tasques d'aprenentatge segons les seues preferències i interessos donant raons de les seues eleccions.

BL2.2. Interpretar, de forma autònoma, reflexiva i dialogada amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social establint els objectius de la lectura, anticipant i reformulant hipòtesis a través d'elements del context, inferint elements contextuais no explícits, identificant la tipologia del text i exposant les seues conclusions personals sobre el contingut i la intenció de l'autor.

BL2.2.1. Identifica el tema, el destinatari, el propòsit del text i la intenció de l'autor.

BL2.2.2. Anticipa hipòtesis, les comprova i reformula si és necessari, a través del títol, les il·lustracions i altres elements icònics i de format, dels capítols, l'índex i altres elements no explícits del context.

BL2.2.3. Estableix adequadament els objectius de la lectura segons la naturalesa de la tasca.

BL2.2.4. Destaca idees principals, secundàries i paraules clau i localitza informació específica que dóna resposta a preguntes plantejades.

BL2.2.5. Realitza inferències i interpreta sentits figurats i significats no explícits.

BL2.2.6. Identifica les tipologies textuais (descriptives, narratives, expositives, instructives, argumentatives, predictives, etc.) i els distints gèneres textuais.

BL2.2.7. Exposar les seues conclusions personals sobre el contingut del text i la intenció de l'autor.

BL2.3. Llegir en mitjans digitals, de forma autònoma, reflexiva i dialogada amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social contrastant la informació i utilitzar de manera eficient i responsable ferramentes de busca i visualització digital i entorns virtuals, per a buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació per a ampliar coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, citant les referències bibliogràfiques.

BL2.3.1. Llig en mitjans digitals, de forma autònoma, reflexiva i dialogada, amb l'ajuda dels seus companys, textos de l'àmbit escolar i social contrastant la informació i citant les referències bibliogràfiques.

BL2.3.2. Utilitza de manera eficient i responsable ferramentes de busca i visualització digital i entorns virtuals.

BL2.3.3. Busca, selecciona i emmagatzema digitalment informació per a ampliar coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge.

BL2.4. Utilitzar, amb supervisió, diferents tipus de biblioteques per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals, manejant de forma guiada els seus catàlegs en línia i reconèixer i respectar les seues normes de funcionament, fent un ús responsable de materials i espais funcionals.

BL2.4.1. Utilitza, amb supervisió, diferents tipus de biblioteques (aula, centre, entorn social i virtual) per a buscar i localitzar informació en tot tipus de suports i seleccionar lectures personals.

BL2.4.2. Reconeix i utilitza, de forma responsable, els sistemes d'ordenació, classificació, gestió de les biblioteques que freqüenta, i maneja, de forma guiada, els catàlegs en línia.

BL2.4.3. Reconeix i respecta les normes de funcionament de la biblioteca fent un ús responsable de materials i espais funcionals.

BL2.5. Participar de forma responsable i per iniciativa pròpia en accions del pla lector del centre, com a videofòrums, lectures dialògiques, etc., per a millorar la seua competència lectora i refermar l'hàbit lector, fent propostes i assumint responsabilitats en l'organització i desenrotllament d'algunes activitats.

BL2.5.1. Participa de forma responsable i per iniciativa pròpia en accions del pla lector del centre i el nivell educatiu, per a millorar la seua competència lectora i per a refermar l'hàbit lector.

BL2.5.2. Col·labora fent propostes i assumint responsabilitats en l'organització i el desenrotllament d'algunes activitats.

Bloc 3: COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE

BL3.1. Planificar i escriure, de forma reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys, textos dels gèneres més habituals del nivell educatiu, redactant l'esborrany, adequant el contingut a la situació de comunicació, amb una estructura coherent i un vocabulari apropiat i utilitzant els recursos lingüístics amb creativitat i sentit estètic.

BL3.1.1. Participa en el procés col·lectiu de planificació i escriptura fent propostes i col·laborant amb els seus companys.

BL3.1.2. Estableix adequadament el propòsit comunicatiu segons el Tipus de text escrit: descripció, narració, informació, exposició, instrucció, argumentació, ajustant-se al tema i al destinatari.

BL3.1.3. Busca informació sobre el tema i l'organitza de forma adequada per a utilitzar-la en el procés de redacció.

BL3.1.4. Quan redacta els textos distribuïx la informació seguint l'orde lògic de l'estructura textual, utilitzant adequadament temps verbals, enllaços i marcadors textuels.

BL3.1.5. Quan redacta els textos transmet les idees de forma completa, progressiva i ordenada, mantenint el tema, proporcionant exemples adequats i evitant repeticions, detalls o anècdotes irrelevantes.

BL3.1.6. Quan redacta els textos adapta el llenguatge a la situació de comunicació i a les característiques personals i socioculturals del destinatari.

BL3.1.7. Quan redacta els textos utilitza la terminologia específica del tema i un llenguatge formal, sense expressions vulgars o col·loquials.

BL3.1.8. Quan redacta els textos utilitza els recursos lingüístics adequats al gènere textual amb creativitat i sentit estètic.

BL3.1.9. Quan redacta els textos utilitza en tot moment un llenguatge no discriminatori.

BL3.2. Realitzar, amb supervisió, el procés de revisió de textos escrits, detectant errors amb autonomia i resolent els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada, per a millorar el producte final, presentar-lo cuidant els aspectes formals i respectant les normes de correcció gramatical i ortogràfica del nivell educatiu.

BL3.2.1. Participa en el procés col·lectiu de revisió de textos escrits fent propostes i col·laborant amb els seus companys.

BL3.2.2. Detecta errors amb autonomia i resol els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada.

BL3.2.3. Reescriu el text corregint els errors gramaticals i ortogràfics detectats en el procés de revisió.

BL3.2.4. Presenta en paper els seus escrits amb bona cal·ligrafia i un format de presentació adequat al gènere textual.

BL3.2.5. Presenta digitalment els seus escrits utilitzant adequadament els elements d'inserció i amb un format de presentació adequat al gènere textual.

BL3.3. Utilitzar, amb supervisió, l'escriptura per a organitzar la informació obtinguda, durant l'escolta activa o la lectura reflexiva, en diferents mitjans de forma contrastada, per mitjà d'esquemes lògics, resums, gràfics i mapes conceptuals o ferramentes senzilles d'edició i presentació de continguts digitals, per a utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge o per a comunicar conclusions, utilitzant els diversos recursos de manera responsable.

BL3.3.1. Organitza la informació, obtinguda durant l'escolta activa o la lectura reflexiva, en diferents mitjans de forma contrastada, per mitjà d'esquemes lògics, resums, gràfics i mapes conceptuals o ferramentes senzilles d'edició i presentació de continguts digitals.

BL3.3.2. Utilitza la informació organitzada en les tasques d'aprenentatge o per a comunicar conclusions, citant les referències bibliogràfiques utilitzades.

BL3.3.3. Utilitza la informació organitzada per a memoritzar els coneixements de forma comprensiva.

BL3.3.4. Utilitza els diversos recursos tecnològics de manera eficient i responsable.

Bloc 4: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

BL4.1. Aplicar els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic adequats al nivell educatiu, adquirits per mitjà d'un procés de reflexió individual i col·lectiva, per a interpretar, elaborar i revisar textos detectant errors i resolent dubtes, amb la supervisió d'un adult i la col·laboració dels seus companys.

BL4.1.1. Aplica els coneixements sobre els elements bàsics del sistema lingüístic, la fonètica i la gramàtica, així com les regles d'ortografia adequats al nivell educatiu adquirits en un procés de reflexió individual i col·lectiu per a integrar-los de forma efectiva en les diferents situacions comunicatives.

BL4.1.2. Revisa, amb supervisió i amb la col·laboració dels seus companys, els textos elaborats, detectant errors i resolent dubtes sobre la utilització correcta en el text dels elements bàsics del sistema lingüístic.

BL4.2. Utilitzar, amb autonomia, diferents tipus de diccionaris en línia i impresos (diccionaris bilingües, pàgines web i tesaurus per a trobar paraules), per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació, elaboració i revisió de textos.

BL4.2.1. Utilitza amb progressiva autonomia diferents tipus de diccionaris en línia i impresos adequats al nivell educatiu per a resoldre dubtes sobre el significat del vocabulari utilitzat en el procés d'interpretació elaboració i revisió de textos.

BL4.3. Reconèixer les funcions que realitzen els elements que constitueixen l'oració per a elaborar oracions adequades al nivell educatiu, detectant errors i resolent els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada, amb la supervisió d'un adult o col·laborant amb els seus companys.

BL4.3.1. Reconeix el concepte d'oració simple i els seus tipus i utilitza estos coneixements per a comprendre i construir oracions que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.3.2. Diferencia el subjecte i el predicat i utilitza estos coneixements per a comprendre i construir oracions simples que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.3.3. Reconeix la concordança dels elements constitutius de l'oració i utilitza estos coneixements per a comprendre i construir oracions simples que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.3.4. Reconeix diferents tipus de subjectes i utilitza estos coneixements per a comprendre i construir oracions simples que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.3.5. Reconeix les funcions que realitzen els elements que constitueixen l'oració i utilitza estos coneixements per a comprendre i construir oracions que milloren les seues destreses lingüístiques.

BL4.4. Diferenciar les característiques socioculturals de les llengües d'Espanya i del valencià, expressant la valoració i el respecte per la varietat lingüística i pels seus parlants, detectant errors i resolent els seus dubtes de forma reflexiva i dialogada.

BL4.4.1. Diferencia els trets distintius de les llengües cooficials per a reconèixer-los en produccions orals i escrites, pròpies i alienes, dins i fora de l'àmbit escolar.

BL4.4.2. Diferencia les característiques més significatives de les varietats de la llengua per a reconèixer-les en produccions orals i escrites, pròpies i alienes, dins i fora de l'àmbit escolar, expressant valoració i respecte per la varietat lingüística i pels seus parlants.

BL4.5. Interpretar les demandes de les tasques d'aprenentatge, mantindre la concentració mentre les realitza, mostrar perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, esforçant-se i mantenint la calma i la motivació, intentant resoldre els dubtes pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si la necessita.

BL4.5.1. Interpreta les demandes de les tasques d'aprenentatge.

BL4.5.2. Manté la concentració mentre realitza les tasques d'aprenentatge.

BL4.5.3. Mostra perseverança i flexibilitat davant dels reptes i dificultats, s'esforça i manté la calma i la motivació mentre realitza les tasques d'aprenentatge.

BL4.5.4. Intenta resoldre els dubtes que sorgixen mentre realitza una tasca d'aprenentatge pels seus propis mitjans fent-se preguntes i buscant ajuda si la necessita.

BL4.6. Planificar la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposar un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionar els materials i estimar el temps per a cada pas, adaptant-lo davant dels canvis i imprevistos, avaluar el procés i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació, detallant les millores realitzades.

BL4.6.1. Planifica la realització d'un producte o una tasca establint metes, proposant un pla ordenat d'accions per a aconseguir-les, seleccionant els materials i estimant el temps per a cada pas.

BL4.6.2. Avalua el desenrotllament del procés i el va adaptant als canvis i imprevistos.

BL4.6.3. Avalua el procés seguit i la qualitat del producte final amb ajuda de guies per a l'observació i detallant les millores realitzades.

BL4.7. Actuar de manera eficaç en equips de treball, participant en la planificació de metes comunes, prenent decisions raonades, responsabilitzant-se del seu rol i la seua tasca, fent propostes valuoses, reconeixent el treball alié i animant als altres membres del grup, utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

BL4.7.1. Participa en la planificació de metes comunes i en la presa de decisions raonades fent propostes valuoses quan actua en equips de treball.

BL4.7.2. Es responsabilitza del seu rol i la seua tasca, reconeix el treball alié i anima als altres membres del grup.

BL4.7.3. Utilitza el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

BL4.8. Participar en equips de treball per a construir un producte o tasca col·lectiva, compartint informació i continguts digitals de forma oral o escrita, amb un llenguatge no discriminatori, utilitzant ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació i previndre, denunciar i protegir a altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

BL4.8.1. Participa en equips de treball per a construir un producte o tasca col·lectiva compartint informació i continguts digitals de forma oral o escrita, utilitzant ferramentes de comunicació TIC i entorns virtuals d'aprenentatge de forma eficaç.

BL4.8.2. Aplica bones formes de conducta en la comunicació i prevé, denuncia i protegeix altres de les males pràctiques com el ciberassetjament.

BL4.8.3. Utilitza en tot moment un llenguatge no discriminatori.

Bloc 6: EDUCACIÓ LITERÀRIA

BL5.1. Identificar, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, els elements bàsics de la biografia i l'autobiografia, les característiques formals dels textos poètics i teatrals, i alguns recursos retòrics quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.

BL5.1.1. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, les característiques i els elements distintius dels gèneres narratius, poètics i teatrals quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.

BL5.1.2. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, les característiques i els elements bàsics de contes i altres relats, poemes i cançons quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva, recitat i dramatització.

BL5.1.3. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literàries, les característiques i els elements bàsics de la novel·la de gènere, la biografia i l'autobiografia quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura o audició col·lectiva.

BL5.1.4. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària les estrofes en textos poètics quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva i recitat.

BL5.1.5. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, les referències a la situació espaciotemporal en obres teatrals quan apareixen en textos literaris mentre participa en activitats de lectura, audició col·lectiva i dramatització.

BL5.1.6. Identifica, utilitzant expressions específiques de la terminologia literària, alguns recursos retòrics com a comparació, jocs de paraules, hipèrbole, metàfora, al·literació, metonímia i hipèrbaton quan apareixen en textos literaris i d'altres tipus.

BL5.2. Buscar, seleccionar i emmagatzemar digitalment informació de fonts diverses sobre l'entorn social i cultural i altres civilitzacions a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes, tant clàssics com actuals, dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge, contrastant la informació i citant les referències bibliogràfiques.

BL5.2.1. Busca, selecciona i emmagatzema digitalment informació de fonts diverses sobre l'entorn social i cultural i sobre altres civilitzacions, a través de la lectura o audició reflexiva de fragments i obres completes, tant clàssics com actuals dels gèneres i subgèneres adequats al nivell educatiu, per a ampliar els seus coneixements i utilitzar-la en les tasques d'aprenentatge.

BL5.2.2. Contrasta la informació sobre l'entorn social i cultural i sobre altres civilitzacions abans de seleccionar-la i cita les referències bibliogràfiques.

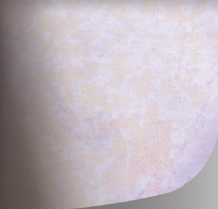
BL5.3. Escriure amb sentit estètic i creativitat, de forma autònoma o col·laborativa, narracions i obres de teatre originals i versemblants i poemes o cançons, utilitzant els recursos retòrics i mètrics del nivell educatiu, en les distintes fases de la creació textual.

BL5.3.1. Elabora, oralment i per escrit, amb sentit estètic i creativitat i de manera autònoma o col·laborativa, contes, microrelats i narracions de ficció versemblants utilitzant adequadament les estratègies de producció oral i escrita, seguint, amb supervisió, les distintes fases de la creació textual.

BL5.3.2. Elabora, oralment i per escrit, amb sentit estètic i creativitat i de manera autònoma o col·laborativa textos poètics i cançons de divers tipus i complexitat, utilitzant adequadament les estratègies de producció oral i escrita, seguint, amb supervisió, les distintes fases de la creació textual.

BL5.3.3. Escriu amb sentit estètic i creativitat i de manera autònoma o col·laborativa, fragments i obres de teatre originals i versemblants de divers tipus i complexitat utilitzant adequadament les estratègies de producció escrita seguint, amb supervisió, les distintes fases de la creació textual.

BL5.4. Participar en produccions col·lectives realitzant dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos literaris i no literaris adequats al nivell educatiu, així com de textos propis, aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les estratègies de comunicació oral i les tècniques expressives i teatrals apreses.

BL.5.4.1. Participa, de forma responsable i per iniciativa pròpia, en produccions col·lectives dramatitzades i de teatre, per a millorar la seua competència lingüística i les seues habilitats expressives i com a font de gaudi personal.

BL.5.4.2. Realitza dramatitzacions, representacions i improvisacions de textos literaris i no literaris, així com de textos propis, aplicant amb correcció, creativitat i sentit estètic les tècniques expressives i teatrals apreses.

BL.5.4.3. Col·labora en l'organització de produccions col·lectives fent propostes i assumint responsabilitats en el desenrotllament d'algunes activitats.